

Dánjal Bærentsen:

Nógvar uppgávur sum djóralækni

Arbeiðið sum djóralækni gjørdist meira og meira umfatandi. Umframt hetta fekk Dánjal aðrar uppgávur sum til dømis at vera semingsmaður

Óli Jacobsen

2. partur

Dánjal skuldi sum djóralækni arbeiða eftir eini reglugerð, sum var gjørd av landsstýrinum. Í henni stóð millum annað, at hann eina ferð um árið skuldi vitja í hvørjari bygd. Hetta helt Dánjal vera nóg so tvørligt. Hann helt ikki tað vera nakra grund at fara t.d. til Húsar, um eingi ørindi vóru har. Dánjal fekk í staðin eina praktisku loysn, tá ið hann ferðaðist kring landið. Hann lýsti í útvarpinum, at tá og tá kom djóralæknin har og har. Tann, sum hevði ørindi til djóralæknar, kundi so leggja boð á telefonstöðina á staðnum. So fór hann hagar, sum boð vóru eftir honum.

Ein áseting í reglugerðini segði, at hann “ikkí mátti forsøma eitt sjúkt dýr”. Hann mátti spyrja løgmann, sum tá var Petur Mohr Dam, hvussu hetta skuldi skiljast. Teir samdust um, at hann skuldi ikki noyðast av húsum fyri tað, um ein ketta í Kunoy var sjúk. Men her varð so eisini funnin ein praktisk loysn. Har tað bar til, skuldu fólk koma til djóralæknar. Hetta kundi gerast við kettum og hundum og eisini partvíst við seyði. Men tað var øðrvísi við eini kúgv. Her mátti hann ferðast, tá okkurt var akutt. Tað lætti um, at hann hevði heimild til at leiga sær fart.

Viðtalurnar kostaðu, men tað var ásett, at øll skuldu gjalda eins, um tað so var ein ketta í Havn, sum kundi viðgerast á staðnum, ella farast mátti til eina kúgv í Svínoy, ein ferð, sum tá kundi taka fleiri dagar.

Hvat er at fáa ganir

Øll hava vit hoyrt um fáa ganir, tá ið ikki gongst eftir vild. Men tey fæstu vita, hvat tað veruliga er fyri nakað. Sambært Dánjali so hava ganir als ikki verið nakar veruligur trupulleiki. Tá neyt og seyður skifta tenn, fáa tey lítið og einki etið í nakrar dagar, og tey kunnu tí verða hildin at vera sjúk. Samstundis kann so koma fyri, at jótrini, nakrir tindar í kjálkunum,

tykjast heldur síð, so fólk hildu, at hetta var orsökkin til “sjúkuna”. Tí var hildið neyðugt at taka hesar “ganirnar” burtur, og tað vóru menn, sum ferðaðust runt at gera hetta arbeiði. Tað sá út, sum tað hjálpti, tí stutt eftir fóru dýrini aftur at eta. Hetta hevði tó einki við “ganirnar” at gera, men var tí at tonninn var dottin úr. So “viðgerðin” var púra óneyðugt, afturat tí at hetta var djórapínsla. Men Dánjal var fegin um, at tað eydnaðist honum at steðga hesi “viðgerð”.

Dánjal segði eisini, at í hvørjari bygd vóru menn, sum høvdu skil á at viðgera kriátúr, tá tey vóru sjúk, og hann hevði nógva samstarv við slíkar skilamenn.

Heilsufrøðisliga Starvsstovan

Sum frá leið gjørdust uppgávnar hjá djóralæknaembætinum størri og størri. Í 1966 kom fiskamjølsvirkið Havsbrún í Fuglafirði. Fyri at sleppa at útflyta framleiðsluna, var neyðugt við heilsuváttan.

Hetta mátti gerast við at taka royndir og at fáa tær kannaðar niðri. Eisini var neyðugt at hyggja at umstøðunum á staðnum í Fuglafirði. Tað sama mátti gerast, tá Fiskasølan hevði selt saltsild til Pólands. Hann mátti spyrja polakkar, hvat teir vildu hava váttan fyri. Svarið var, at sildin skuldi vera frí fyri parasittar. Tað var hon eisini, tá sildin hevði verið í laka í ± 3 vikur.

Í 1970-unum kom Heilsufrøðiligu Starvsstovuna, og var Dánjal stjóri her til í 1985. Krøvini vuku so skjótt, at meðan tað fyrr bert var neyðugt við einum djóralækna, so blivu teir skjótt munandi fleiri.

Uppgávnar við fiskaeftirlitið gjørdi so tað, at Dánjal fekk heitið av at vera “Fiskapatologur”. Á tí almenna listanum hjá ST yvir slíkar vóru bert 16 í øllum heiminum. Onkur spurdi Dánjal, hvussu hann hevði kunnað komið uppí eitt slíkt fint selskap. Hann svaraði skemtiliga aftur, at kanska vóru teir dotnir á reyvina av, at hann var sonur ein kongsbónda!

Semingsmaður

Dánjal varð valdur til varasemingsmann saman við Bjarna Niclasen, á vári í 1964. Hann segði kortanei. Men hann fekk at vita, at hetta var borgarligt umboð, sum tað ikki bar til at siga nei til. Seinni legði Bjarni frá sær, og tá gjørdist Dánjal semingsmaður við Sverra Egholm sum varamanni, og hevði hann hetta starv fram til 1970.

Dánjal segði, at í fyrstuni var hann eitt sindur nervøsur “men eg gjørdist so við og við ráðaríkur til endan”. Hetta var eisini ein neyðugur eginleiki hjá einum semingsmanni. Dánjal hevði tað prinsipp, at hann legði bert eitt semingsuppskot fram. Tað skuldi eingin kunna siga nei til eitt semingsuppskot í vónini um, at tað næsta vildi so koma á borðið eina løtu seinni. Hetta legði so eyka trýst á partarnar, áðrenn teir avgjørdur at vraka eitt semingsuppskot, tí tað kundu ganga dagar og kanska vikur, áðrenn næsta uppskot kom.

Dánjal minnst ikki minst samráðingarnar millum FF og Reiðarafelagið í 1968/69.

Sáttmálin varð uppsagdur við sera stórum krøvum um hækkingar í sáttmálanum. Tað var, sum ikki eina ferð, kreppa í fiskivinnuni. Løgtingið hevði gjørt nakrar batar í inntøkutrygdini hjá fiskimonnum. Hetta helt stjórnin í FF ikki vera nóg mikið, so tað var lagt upp til verkfall.

Samstundis hevði verið stjórnarval í FF, har meirilutin av nevndini varð skift út mitt í samráðingunum. Hetta vóru langar samráðingar, og tá tær slitnaðu, og verkfall varð lýst, sendi Dánjal uppskotið til uratkvøðu millum limirnar í feløgnum.

Tað tók so sína tíð, og uppskotið varð felt. Dánjal kallaði so partarnar saman aftur og legði fram eitt nýtt semingsuppskot, sum var eitt sindur frægari enn tað fyrra.

Meðan Dánjal situr í forstovuni á Parnassinum og bíðar eftir beskeð frá pørtunum, kemur Erlendur út og fer til húsuttan at geva nøkur beskeð. Hetta var rættiliga løgið. Løtu seinni kemur skrivarin, Jákup í

Dánjal spælir kort í Undirhúsinum

Beiggjarnir v.f. Hanus, Tummas og Dánjal

Jákupsstovu, við einum lítlum lepa, har tað stóð “ja” á, og hann sigur, at “hetta gjørdist eitt pinkalítið ja”. Tá var hent tað, at Erlendur var blivin niðurstemmaður av nýggju nevndarlimunum, og uppskotið varð samtykt við 4 av 7 atkvøðum. Men Dánjal var líkaglaður við, um

tað var eitt stórt ella lítið ja. Fyri hann var tað avgerandi, at tað var eitt “ja”, tí hetta merkti, at semjan var bjargað og verkfallið var av.

Datt niður í flogfarinum í 1970

Í 1970 kom Dánjal út fyri eini